

DR. JOHN WALKER

Dr. JOHN WALKER

1900 — 1964

İBRAHİM ARTUK

British Museum'da İslâmi Sikke ve Madalyalar Uzmanı, değerli ilim adamı Dr. John Walker'i maalesef kaybettik ¹.

Bu değerli âlim Chelmsford'deki St. John Hastahanesinde hayata gözlerini kapadı.

Dr. John Walker 1918-1922 seneleri arasında Glasgow Üniversitesinde sanat tahsil etmiş, Semitik Diller Bölümünden üstün başarı ile mezun olmuş, 1922 senesinde John Clark Bursunu kazanmış ve çalışmalarını 1926 senesine kadar orada devam ettirmiş ve 1928 senesine kadar Arapça tercüman Asistan vazifesini görmüştür.

1928'den 1931 senesine kadar Mısır Eğitim Vekâletinde vazife görmüş ve 1931 senesinde memleketine dönerek British Museum'da İslâmi Sikke ve Madalyalar muhafız asistan olarak çalışmış, 1937 den 1947'ye kadar Londra Üniversitesinde Şarkiyat ve Afrika Çalışmaları Bölümünde Arapça ve Arap Epiğrafisi konusunda yardımcı hocalık yapmış, 1941'den 1945 senesine kadar İkinci Dünya Savaşı sıralarında Hava Erkânı Harp İstihbarat Dairesinde görevli olduğu sıralarda bir Şark İlimleri âlimi olarak kabiliyeti çok iyi bir seviyeye yönelmişti. Bundan sonra değerli âlim British Museum'a dönmüş, 1949'da yardımcı mütehassıs, 1952'de ise mütehassıs tâyin edilmiştir.

Meslekdaşım Dr. John Walker'i şahsen, 1951 senesinde İstanbul'da Şarkiyat Kongresinde tanıdık. O zaman bize, "The Coinage of the Mamluk Sultans of Egypt and Syria (NS. No. 12, New York 1964)'nin yazarı Prof. Dr. Paul Balog'u da tanıştırmıştı. Bu resim O zamanki unutulmaz, mes'ut günlerimizin bir anını aksettirmektedir.

İslâm Nümizmatliğinde Dünyanın sayılı bilginlerinden biri olan Dr. John Walker namuslu, çalışkan, iyi huylu, güler yüzlü ve mütevazı bir insandı. Bu çalışkan âlim sayesinde British Museum'un "Sikke

¹ Dr. J. Walker'in resmini göndermek lütfunda bulunan ve bu yazımızın hazırlanmasında da yardımı dokunan J. Martin'e burada teşekkür etmeyi, kendisine ödenmesi lâzımgelen bir borç bilirim.

Kabinesi” sikkeler ilmi hakkında yapılan araştırmaların merkezi olmuştur.

1959 senesinde bütün Sikke ve madalya koleksiyonlarının organizationu ve yerleştirilmesine ait mesuliyet de ona düşmüştü. Bu vazifesi yanında “Royal Numismatic Society” de faal bir ye olmuştu. 1948 senesinde Cemiyetin Sekreteri ve 1952’de ise Cemiyetin çıkarmış olduğu Numismatic Chronicle’ın baş editörü olmuştu. Bu vazifelerden bu yaz sıhhatinin bozukluğu yüzünden emekliye ayrılmağa mecbur kalmıştı. Son zamanlarda üyelerinin üç misli arttığı göz önüne alınacak olursa, bu Cemiyete ne kadar yararlı olduğu kendiliğinden meydana çıkmış olur.

1955 senesinde kendisine “American Numismatic Society ve 1956’da ise Royal Numismatic Society’nin Madalyaları verilmiştir.

1958 senesinde British Academy’ye ye seçilmiş ve 1963’de asalet rütbesini almıştır. Kendisi aynı zamanda “Swedish Kunglige Vitterhets Akademie “ve Institut d’Egypte” in yesi de idi.

Bize, değerinin dünyaca ebedileşmiş olduğunu, Kendisine, portresini ihtiva eden bir Madalyanın verilme kararının alınmış olduğu ispat etmektedir.

Değerli meslekdaşım Dr. J. Walker lmedi ve lemez de. Sayısız eser bırakmış olan bir âlim hiç ölür m?.. Onun stn eserleri Ktphanemin en mtena yerini işgal etmiş bulunuyor. Hemen her akşam meslekdaşımla selmlaşır, konuşur, sikkeleri beraber okur, münakaşa ederiz.

Sürekli ve ciddî çalışmaları mahsulü meydana getirmiş olduğu eserlerinin birkaçına göz atacak olursak şunları görürüz: ²

² řu kısaltmalar kullanılmıştır :

— A N S : American Numismatic Society.

— A O M : Archaeologica Orientalia in Memoriam.

— B M Q : British Museum Quarterly.

— B S O A S : Bulletin of the School of Oriental and African Studies.

— C P A N C : Centennial Publication of the American Numismatic Society.

ciety.

— E D R D S O : Estratto Dalla Rivista Degli Studi Orientali

— J R A S : Journal of the Royal Asiatic Society

— I C : Islamic Culture.

— M M A I : Mémoires de la Mission Archologique en Iran.

— N N M : Numismatic Notes and Monographs.

1933

— A rare coin of the Zanj (JRAS 1933, S. 651-655. Lev. V) Abbasids. O zamanki Abbasi Halifesi El-Mutemed Alallah zamanında Afrika'nın doğu kıyılarından Zengibar taraflarından aşağı Fırat havalisine getirilip küherçece ocaklarında çalıştırılan zenci kölelerin isyanlarına önderlik etmiş olan Ali b. Muhammed adındaki Âsi El-Muhtara ismi ile bir şehir kurmuş ve burada sikke kesdirmiştir. J. Walker bu yazısında, El-Muhtara'da kesilmiş olan 261 tarihli sikkeyi yayınlamış oldu. Müellif bu sikke ile beraber bu makalesinde, Paris Sikke Kabinesinde bulunan ve vaktiyle P. Casanova tarafından R. N. Ser. III Cilt 2 'de neşredilmiş olan yine El-Muhtara'da kesilmiş 264 tarihli sikkeyi de tekrar ele almış oldu. Bizim Sikke Koleksiyonumuzun Bağdat Definesinde bulunup El-Muhtara şehrinin karşısında Halifenin kardeşi El-Muvaffak - Billah tarafından kurulmuş olan Medinetül Muvaffakiye'nin 267 tarihli bir Dinarını yayınladık³.

— Vase avec incscription qatabanite (Muséon, 1933, C. XLVI, S. 273-275) Imams of San'a.

1934

— Notes on Arab-Sasanian Coins (NC, 1934, Ser. 5, C. XIV, S. 284-299, Lev. IX) Umayyads and their governors.

1935

— A new byzantine mint and some early Umayyad bronze coins (N C, 1935 Ser. 5, C. XV, S. 120-126, Lev. IX) Umayyads.

— Arab. Sasanian Coins (B M Q 1935. C. X, S. 25 ve Lev. XI b.) Umayyads.

— New Coin evidence from Sistan (JRAS, 1935, S. 115-121, Lev. I Abbasids.

— Some recent Oriental Coin acquisitions of the British Museum (N C, 1935, Ser. 5, C. XV, S. 241-253, Lev. XVIII), Arab Governors in Persia and Tabaristan.

— N C : Numismatic Chronicle.

— N S : Numismatic Studies.

— R N : Revue Numismatique.

— R E O : Revue d'Etudes Orientales.

³ Arkeoloji Müzesi yılığı, No. 8, 1956, s. 44 - 46.

1936

- The coinage of the second Saffarid dynasty in Sistan. New York. A N S 1936, S. 46 Lev. 4, Harita I, NNM No. 72.
- The Arabian Larin (I C 1936, C. X, S. 94-96, Lev. 1).
- The history and coinage of the Sultans of Kilwa. (NC 1936, Ser 5, C. XVI, S. 43-81, Lev. VIII-IX) Sultans of Kilwa.
- Coins of the Sultans of Kilwa (BMQ 1936, C. X. S. 129-130).
- Is the Caliph bare-Headed on Umayyad Coins (NC 1936, Ser. 5, C. XVI, S. 321-323, Resim 2) Umayyads.

1939

- Some new Coins from Kilwa (NC 1939, Ser. 5, C. XIX, S. 223-227) Sultans of Kilwa.

1941

- A Catalogue of the Arab-Sasanien Coins London 1941. Dr. J. Walker'in Sasaniler hakkında yazmış olduğu corpus mahiyetindeki eseridir. Uzun, yorucu ve ciddî bir çalışma mahsulüdür. Eseri meydana getirmek için dünya Müzelerinin Nüvizmatik Kabinelerinin malzemelerinden istifade ettiği gibi 1937 senesinde Türkiye, Suriye, Filistin ve Mısır'a giderek buralardaki Müze Kolleksiyonlarını da görmeğe muvaffak olmuştur. Bu arada İstanbul'da Philip Thorburn, adını saygı ile anacağım rahmetli Nüvizmat Osman Nuri Arıdağ, Oxford'da Sir Richard Burn, Manchester'de Philip Ziegler gibi hususî Kolleksiyonları da incelemeyi ihmal etmemiştir. Eserinde bilhassa önemli nokta 38'den fazla sikke kesim yerinin eserde yer almasıdır. Bu kesim yerlerinin Sasanî yazısı ile adlarını, tarihlerini yazdığı gibi, bu yerlerin coğrafî mevkilerini, hangi eyaletlere bağlı olduklarını tesbit etmeyi de ihmal etmemiştir. Eser XL levhayı havi olup 244 sahifeden müteşekkildir.

1945

- A Hoard of Anglosaxon Coins from Tetney Lincolnshire (NC Ser. 6, C. V, 1945, S. 81- 95, Lev. X.

1946

- A South Arabian Inscription in the Baroda State Museum (Muséon, C. LIX 1-4 Mélanges L. Th. Lefort) Louvain 1946, S. 159-162, Lev. I.

— İslamic Coins with Hindu types (NC, 1946, Ser. 6. C. VI, S. 121-128 i 11) Abbasids.

1948

— Some early Arab and Byzantine-Sasanian Coins from Susa (A O M, Ernst Herzfeld S. 235-243, 1948/49 Kazıları).

1952

— The Moon-God on Coins of the Hadramaut (B S O A S, 1952, C. XIV/3, S. 623/626, Resim 1-6).

— Some new Arab-Sasanian Coins (N C, Ser. 6, C. XI, 1952, S. 106-110, Lev. IX). Bu yazı "A Catalogue of the Arab-Sasanian Coins, London 1941'i tamamlayan bir yazı olarak kabul edilebilir. Bu makalede yayınlanan parçaların hemen hepsi nadir'dir, denilebilir. Sikkelerin ikisi İran'da Aziz Beglu Koleksiyonundadır. Birinin kesim yeri yoktur, fakat tarihi 75 olup Halife Abdulmelik b. Mervan'ın zamanına rastlar. Diğer Sikke ise Halifenin kardeşi Bişir b. Mervan'a ait olup Azerbaycan'da 73 senesinde kesilmiştir. Aynı Valinin Basra'da 75 senesinde kesilmiş bir sikkesi daha mevcuttur ki bu sikkelerin okunma şerefi Dr. J. Walker'e aittir.

1953

— The Coins of the Amirs of Crete (N C, Ser. 6, C. XIII, 1953, S. 125-130).

1955

— Two Arab-Byzantine Dinars (B M Q, S. 15-16).

1956

— John Allan (1884-1955). (N C, Ser. 6, C. XVI, S. 351-360).

— Monnaies Sasanides et Arabes provenant des Fouilles de Bîchâpour. (Ghirshman, R. Bîchâpour, C. II. Les Mosaiques Sasanides Paris 1956, S. 185-191, illus.

— A Catalogue of the Arab-Byzantine and Post-Reform Umayyad Coins, London 1956. Binbir zahmet ve tükenmez bir gayretle meydana gelmiş olan bu eser dünya müzelerinin ve hususî koleksiyonların tetkikini havi bir corpusdur. Emevîlere ait yazılmış tek eserdir. Eserin ölçüsünü anlamak için "İçindekiler"e bakmak kâfi gelir.

Eserde 110'dan fazla Darphane, coğrafî mevkileri de gösterilmek suretiyle, tesbit edilmiştir. Eserde XXI levha ve 329 sahifelik metin bulunmaktadır.

1958

— A unique Medal of the Seljuk Tughrilbeg (C P A N S New York, 1958 S. 691-695).

— The Coins of Hatra (N C, Ser. 6, C. XVIII, London 1958, S. 167-172 Lev. XIV).

1959

— The Liḫyanite Inscription Coins (E D R D S O, C. XXXIV, Roma 1959 S. 77-81).

1960

— Oriental Coins from the Excavation at Susa Monnaies Orientales Paris 1960. (M M A I, C. XXXVII, S. 51-65. Lev. VII).

1962

— A South Arabian Gem with Sabaeen and Kufic Legends (Muséon, R E O, C. LXXV, 3-4, Tijdschrift voor orientalisme Leuven 1962 S. 455-457, Resim I, 2).

Ansiklopedi Makalesi

— Sanadjät (Encyclopaedia of Islam, 1937. English Edition, Suppl. S. 195 devam) Coin Weights. Varia.

Bu nâçiz satırlarımla değerli Meslekdaşım Dr. J. Walker'in hayatı boyunca çalıştığını, didindiğini, arzu ettiği ve erişilmesi gereken mertebeye başarı ile eriştiğini ve eserleri ile ebedileşmiş bir âlim olduğunu belirtmeğe çalıştım. *Ne mutlu O'na* ve *O'nun* gibilere.

Aziz meslekdaşım Dr. John Walker, Senin aziz hâtıran ve erişilmez mesaini burada hürmetle anar, ebedî istirahatgâhında rahat uyu, Seni ölüm maddeten bizden ayırdı, Sen her zaman, her an bizlerle berabersin, derim.